

स्थाता-त्री, ¹उत्थाता, [वैकुण्ठस्य] ²अधिष्ठाता-त्री, स्थापयिता-त्री, तिष्ठासिता-त्री, तेषीयिता-त्री ;

³तिष्ठन्-⁴अधितिष्ठन् [वैकुण्ठं]-न्ती, ⁵[ग्रामात् शतं] उत्तिष्ठत्, [आसनात्]

⁶उत्तिष्ठन्, ⁷[यौवनेन भर्तारं] उपतिष्ठन्ती, [याचकः प्रभुं] ⁸उपतिष्ठन्, स्थापयन्-न्ती, तिष्ठासन्-न्ती ; —

स्थास्यन्-^Aअधिष्ठास्यन्-न्ती-ती, स्थापयिष्यन्-न्ती-ती, तिष्ठासिष्यन्-न्ती-ती ; —

⁹सन्तिष्ठमानः-अवतिष्ठमानः-प्रतिष्ठमानः-^Bवितिष्ठमानः, [शब्दं नित्यं] ¹⁰आतिष्ठमानः, [गोपी कृष्णाय] ¹¹तिष्ठमाना, [धर्माध्यक्षे] ¹²तिष्ठमानः, [मुक्तौ]

1. 'उद्ः स्थास्तम्भोः पूर्वस्य' (8-4-61) इति सकारस्य पूर्वसवर्णः थकारो भवति । तस्य 'झरो झरि सवर्णे' (8-4-65) इति पाक्षिको लोपः । लोपाभावपक्षे थकारस्यैव श्रवणम्, न तु 'खरि च' (8-4-55) इति चत्वम् । पूर्वसवर्णस्यासिद्धत्वात् ।
2. अधिपूर्वकस्य स्थाधातोः प्रयोगे, 'अधिशीङ्स्थाऽऽसां कर्म' (1-4-46) इति कर्मसंज्ञायाम्, 'कर्तृकर्मणोः कृति' (2-3-65) इति षष्ठी । 'उपसर्गात् सुनोति-सुवतिस्यतिस्तौतिस्तोभतिस्था—' (8-3-65) इति षत्वम् ।
3. 'पाद्ग्राध्मास्थाम्नादाण्डइयार्तिसर्तिसदसतां पिबजिग्रधमतिष्ठ—' (7-3-78) इति तिष्ठादेशः शिति प्रत्यये परे ।
4. 'अधिशीङ्स्थाऽऽसां कर्म' (1-4-46) इति वैकुण्ठस्य कर्मसंज्ञायां द्वितीया ।
5. 'ईहायामेव' (वा. 1-3-24) इति, 'उदोऽनूर्ध्वकर्मणि' (1-3-24) इत्यत्रोक्तत्वात् न शानच् । किन्तु शत्रादेशः । शतस्य विशेष्यत्वात् उत्तिष्ठत् इत्यत्र क्लीबत्वम् ।
6. '—अनूर्ध्वकर्मणि' (1-3-24) इति निषेधात् अत्र न शानच् ।
7. 'उपान्मन्त्रकरणे' (1-3-25) इत्यत्र 'मन्त्रकरणे' इति विशेषणात् अत्र न शानच् ।
8. 'वा लिप्तायाम्' (वा. 1-3-25) इति आत्मनेपदविकल्पात् पक्षे शता ।
9. 'समवप्रविभ्यः स्थः' (1-3-22) इति समादिपूर्वकैषु कमेण शानच् ।
10. 'आढः प्रतिज्ञायाम्' (वा. 1-3-22) इति वार्तिकात् शानच् ।
11. 'प्रकाशनस्थेयाख्ययोश्च' (1-3-23) इति प्रकाशने शानच् । स्थित्या स्वाभिप्रायं प्रकाशयन्ती इत्यर्थः । 'श्लाघहनुश्स्थाशपां ज्ञीप्स्यमानः' (1-4-34) इति कृष्णशब्दात् चतुर्थी । 'धातूनामनेकार्थत्वात् प्रकाशनमत्रार्थः' इति केचित् । 'स्थानेन स्वाभिप्रायाविष्करणं प्रकाशनम्' इति पदमञ्जरी (1-4-34) ।
12. 'प्रकाशनस्थेयाख्ययोश्च' (1-3-23) इत्यनेन स्थेयाख्यायां शानच् । स्थेयः = विवादपदनिर्णेत । धर्माध्यक्षं निर्णेतृत्वेनोपसर्पतीत्यर्थः ।
- A. 'सङ्ग्रामे तानधिष्ठास्यन् निषद्य पुरतोरणम् ।' भ. का. 9-72.
- B. 'सहस्रसंख्यैर्गगनं शिरोभिः पादैर्भुवं व्याप्य वितिष्ठमानम् ।

विलोचनस्थानगतोष्णरश्मिनिशाकरं साधु हिरण्यगर्भम् ॥ 'शिशुपालवधे 4-4.